

Ninots amb carrera

La Falla Universitat Vella manté enguany l'esperit crític i reflexiu que la caracteritza. Defén una estètica i un contingut absents en la majoria dels monuments. En aquesta nova edició de la festa, la falla universitària continua amb l'interés provocador i experimental que fa que propose escenes que en si mateixes no tenen cap trellat, refutant així una intenció únicament estètica. Però també planteja les seues particulars reivindicacions al més pur estil grotesc, que van des de la satírica tasca de l'alcaldeessa de València per urbanitzar tota l'horta, passant pel tema de les vaques boges, fins a la paròdia als pallassos de la tele encarnats en Tamara i tota la seua colla d'amics. NOU DISE se suma a la festa i tornarà el 22 de març. Pàg. 12

Dotze testimonis sobre el 23-F

Estudiants de Periodisme de la Universitat de València recullen les opinions de dotze persones sobre el colp d'estat del 1981. Pàgs. 6/7

Hui se celebra el Dia de la Dona. Per aquest motiu, els campus de la Universitat de València acolliran diversos actes organitzats per col·lectius implicats en el món universitari. La reivindicació de les escoletes i aturades de cinc minuts en els tres campus són alguns dels actes previstos per a aquesta jornada reivindicativa. Pàg. 4

Trencant motles

LA COLUMNA

Falles

Alfons Cervera

2

La ciutat es tanca un mes sencer i l'aire és un concert de míssils immisericords. Ja sé que al tòpic faller de tots els anys li enfrontem l'altre tòpic de la contestació i de la fugida. Però és la guerra i en la guerra hi ha enemics que prefereixen desertar perquè no hi haja més sang vessada en eixa terra de ningú que s'estén entre els sacs de sorra de les trinxeres dels dos bàndols.

Jo deserte. No m'interessen les ciutats assetjades per cap exèrcit i València és tot el mes de març una ciutat emmurallada per la intransigència de les traques i dels seus soldats més coratjosos. L'altre dia, quan anava a agafar l'autobús del meu barri, una criatura, que era com el clon nan de Milosevic, va llançar una bomba que per poc rebenta una moto que passava per allí i les meues orelles embadocades ja pel guiri-gall de la festa. És la guerra. I en aquesta guerra hi ha un bàndol que gaudeix d'una impunitat absoluta i un altre que es refugia en el silenci derrotat de la retirada. La riulla del faller, la seua prepotència, l'orgull estrany de pertànyer a una raça superior, de ser el model genètic per als últims avanços científics, això i altres assetjaments tan incomprensibles com injustos m'obliguen a buscar refugi lluny de les tanques defensives i els sacs de sorra, dels bazookes i les cucanyes prenyades de pólvora incontrolable, de la coentor ideològica que fa estralls en una cultura democràtica cada vegada més qüestionable. No sé per a què tant de monument de cartó pedra, si València ja disposa de la Ciutat de les Arts i les Ciències, del Palau de Congressos, del de la Música, del Museu de la Ciència i el de la Il·lustració, de Canal 9, dels ponts inútils de Calatrava i Rita Barberà. Això sí que són falles de veritat i haurien de ser premiades en la secció especial del més especial dels despropòsits.

El rebombori, els coets, la pólvora i el soroll anuncien la imminent arribada de les festes per excel·lència a València, les Falles del 2001. Aquest any, la Falla Universitat Vella, com ja ve demostrant des de la seua creació el 1990, es manté fidel a l'esperit crític i reflexiu, defenent una estètica i un contingut absents en la majoria dels monuments. La idea, en paraules de Víctor Benlloch, president de la comissió, consisteix en "jugar un poc amb la gent a veure com reacciona".

ANTONI MEDALL

La de la Universitat Vella és una falla experimental on destaquen escenes que en si mateixes no tenen cap trellat, refutant així una intenció únicament estètica. Però també n'hi ha altres reivindicatives al més pur estil grotesc, que van des de la satírica tasca de l'alcalde de València per urbanitzar tota l'horta, passant pel tema de les vaques boges, fins a la paròdia als pallassos de la tele encarnats en Tamara i tota la seua colla d'amics.

Durant els últims cinc anys, els membres de la comissió han sigut els encarregats del disseny i la construcció del monument faller. Però enguany, per segona vegada consecutiva, l'elaboració del cadafal ha caigut en mans de Jorge López, llicenciat en Belles Arts, qui d'altra banda ja hi havia participat en anys anteriors construint algunes escenes del monument. "És una falla dins la falla on destaca un ninot que domina tota l'escena preguntant-se què és això. Acompanyat d'altres personatges que dirigeixen la seua mirada cap als espectadors, convertits també en ninots. Així, en dominar l'abstracció sobre qualsevol temàtica concreta, el que s'intenta és provocar una reflexió en la gent", comenta Benlloch.

Seguint amb la tradició de les darreres *plantaes*, es continua apostant pel material reciclat, d'una banda per la raó econòmica, però sobretot per a mostrar-se respectuosos amb el medi ambient, encara que resulte inversemblant dins del món de les Falles. Tant el president com Juan Manuel de la Torre, membre de la comissió, recalquen que "aquest fet implica que el monument no tinga un acabat tan perfecte com el que s'aconsegueix en les falles que sí que utilitzen suros i motles, perquè realment ens interessa més el missatge de

escrits per professors de la Universitat de València com ara Ximo Manuel, catedràtic de Sociologia, o per associacions com ara Fil per Banda, encarregada d'organitzar rutes per les falles més innovadores. Un llibret, si més no, extravagant, encara que bastant formatiu, i, a la seua manera, combatent.

A pesar de no tindre enguany fallera major, la il·lusió i les ganes per treballar resisteixen com els trets més característics d'aquest grup de joves que conformen l'esperit de la comissió. Juan Manuel de la Torre indica que "s'ha fet un esforç enorme per tal d'aconseguir un programa d'activitats interessant, en el qual destaquen la paella monumental per a dues-centes persones, la marató de Trivial o les conegudes revetles". Conegudes per tots perquè probablement la festa fallera nocturna a la plaça del Patriarca siga la que més gent aplega, gràcies a la seua ubicació privilegiada, tot just al

costat del carrer de la Nau.

I no podem acabar sense anomenar la colla de dimonis de la falla universitària, que s'encarrega de desplegar tota la màgia del foc, les guspises i el fum en el seu correfoc. Un correfoc embellidor del final de festa amb la cremà del monument al bell mig de la plaça del Patriarca.

El rebombori, els coets, la pólvora i el soroll ja estan ací, preparem-nos tots per a gaudir de l'ambient, de la festa i la germanor d'aquests dies.

Programa d'actes:

Dia 15. *Plantà* i actuació dels dimonis.
Dia 16. Concurs de Trivial. Sopar a la barraca. Discomòbil.
Dia 17. Ofrena a la Verge. Sopar. Revetla.
Dia 18. Dinar de germanor. *Vespertà*. Discomòbil.
Dia 19. Paella monumental. Coetada. Dimonis. *Cremà*.

l'escena que l'estètica externa".

Si la falla universitària intenta sorprendre i commoure el públic amb el to característic de provocació que la caracteritza, el seu llibret no es queda enrere. Sense arribar a ser experimental, conté una detallada explicació dels objectius i temes del conjunt monumental, amb tota una sèrie d'articles referits al món faller

Un dels responsables de la Falla Universitària junt amb els ninots triats per a l'Exposició del Ninot.

HANDBOL | Campionat del Món

Membres del comitè organitzador del torneig mostren les noves samarretes que es repartiran en la jornada del dissabte. FOTO: SERVEI D'ESPORTS

Jornada esportiva per al voluntariat del Mundial d'Handbol Femení

La Universitat de València organitza el pròxim dissabte, dia 10 de març, una jornada esportiva per a formar part del voluntariat del Campionat del Món d'Handbol Femení. Les jornades se celebren a les instal·lacions esportives de la Universitat de València, al carrer Menéndez y Pelayo.

REDACCIO

Quan falta un any i mig per al Campionat del Món Universitari d'Handbol Femení, el treball comença ja per als comitès executius de la Universitat de València, sobretot per a formar part del voluntariat d'un esdeveniment esportiu d'aquesta magnitud. D'ací que el pròxim dissabte, dia 10 de març, a partir de les 10 hores, el Servei d'Educació Física i Esports organitza el I Torneig 3D i 4D de la Universitat de València, un matí lúdic i informatiu per a poder participar en el voluntariat i conèixer totes les possibi-

litats que brinda la Universitat de València.

El Torneig inclou cinc esports: bàsquet, voleibol, handbol, hoquei i futbol. Aquestes competicions es prolongaran fins al migdia amb el lliurament de trofeus als participants.

Tots els inscrits hauran de tindre dèsset anys com a mínim, i hauran de formalitzar la matrícula prèviament a través d'Internet (www.uv.es/sesport). Posteriorment, es pagarà la quantitat de cinc-centes pessetes al Servei d'Educació Física i Esports, al carrer Menéndez y Pelayo, 19. Així mateix, tots els participants tindran accés a una

samarreta exclusiva de la competició.

D'altra banda, les competicions copen els dies previs a la festivitat de les Falles. Després dels exàmens, les universitats del Grup Llevant, Universitat Cardenal Herrera-CEU, Universitat Catòlica de Sant Antoni de Múrcia (UCAM), Universitat de València (UV), Universitat Politècnica de València (UPV), Universitat Jaume I de Castelló (UJI), Universitat de Castella-la Manxa (UCLM), Universitat d'Alacant (UAL), Universitat Miguel Hernández d'Elx (UMH), Universitat de Múrcia (UM) i Universitat Politècnica de Cartagena (UCP), es concentraran per a classificar-se per al Campionat d'Espanya Universitari. És el cas del futbol 7, handbol, voleibol, karate, escalada, esgrima, judo, taekwondo, waterpolo i frontennis, un campionat que es disputa els dies 8 i 9 de març, i la prova d'orientació, que es realitzarà el dia 10.

PROMOCIO

Conèixer la pilota a través de la Universitat

REDACCIO

La Universitat de València divulgarà un dels esports endèmics i mil·lenaris: la pilota valenciana. Amb aquest motiu es disputa, entre els dies 6 de març i 17 de maig, el I Campionat de Frontó de la Universitat de València, organitzat pel Servei d'Educació Física i Esports.

Els inscrits hauran de pertànyer a la Universitat de València. El torneig, per parelles i en dues categories, admet la inscripció individual tot formant parelles per sorteig. Trenta pilotaris se citaran al frontó del Pavelló Universitari. Un torneig que fomenta la pràctica d'un esport tan tradicional guarda la carta de la innovació a través del seu seguiment, que es podrà fer a través d'Internet:

www.uv.es/pilota

En la competició participaran les principals figures d'aquesta disciplina. Entre ells, Carlos Costa, de Beniparrell, campió de galotxa Interpobles de la Comunidad Valenciana, una de les modalitats que més pobles aporta en la competició federativa, i Zacarías Abiétar, del Club de Quart de Poblet, que juga en la Divisió d'Honor. Entre els participants es troba a més una dona, Elena López, i l'actual vicerector d'Estudiants, Eduard Ramírez, que s'hi ha apuntat en qualitat d'alumne de Filosofia.

Amb aquesta iniciativa, la Universitat de València intensifica les activitats creades a favor d'un esport autòcton que ha perviscut, sobretot, gràcies als trinquets i els campionats dels pobles.

BEQUES

Cinc milions de pessetes per als atletes d'elit

REDACCIO

Un total de 24 estudiants de la Universitat de València han obtingut la beca d'esportistes d'alt nivell. En concret, el Consell Superior d'Esports (CSD) i la Universitat han concedit 4.800.000 de pessetes en ajudes acadèmiques.

Per segon any consecutiu, la Universitat de València, a través del Servei d'Educació Física i Esports i el CSD, desenvolupa el programa d'esportista d'alt nivell. Aquesta iniciativa beca l'esportista universitari amb dues-centes mil pessetes anuals per al manteniment i inclou altres avantatges acadèmics, com ara disposar d'un professor tutor per a solucionar els problemes derivats de la coincidència d'exàmens i competicions, tutories personalitzades per als esportistes, cursos gratuïts al Servei d'Esports i proves mèdiques d'alt rendiment. A canvi, els estudiants becats hauran de formar part dels equips universitaris sempre que els compromisos de la selecció espanyola

ho permeten. Els beneficiaris de les ajudes havien de sol·licitar la beca a més de reunir les condicions d'esportista d'elit; figurar en la relació d'esportistes d'elit publicada en el BOE; formar part de la selecció espanyola o ser medallista en els dos últims Jocs Olímpics, Universiades i Paralímpics (llocs de l'1 al 12), Campionats d'Europa Absoluts, Universitaris i Paralímpics (1-6) i Campionats d'Espanya Absoluts, Universitaris i Paralímpics (1-3).

Els esportistes becats són: Vicente Albiñana, Patricia Almudéver, David Bruixola, Raquel Cazorla, Raquel Delgado, Desamparados Díaz, Carlos Escriba, Emilio Ferreruella, Jorge Frías, Mari Carmen García, María José Guardiola, Jaime Herrero, Laura Jover, Ana María Lora, Sofia Marcos, Raquel Micó, Cristina Ortiz, Ingrid Pons, Monserrat Puche, Rocío Romero, Santiago Sanz, Francisco Javier Serrano, Raquel Socías i Antonio Villena.

BESTIAS con humor
reserva tu mesa tlf. 96 367 09 56
Avds. Manuel Soto, 14 (Franco Puerto de Valencia) • 46024 VALENCIA

TUS MEJORES
DESPECIDAS Y
CUMPLEAÑOS
EN EL SITIO MÁS
DIVERTIDO

Nou DiSE
digital <http://www.uv.es/~noudis>

E mail: premsa@uv.es

VIATGE

Visita de tres dies als jaciments d'Atapuerca

El Grup Valencià del Quaternari i el Museu de Geologia de la Universitat de València han organitzat un viatge a Burgos i una visita als jaciments d'Atapuerca i Ambrona per als dies 16, 17 i 18 de març. El preu és de 32.000 pessetes, aproxima-

dament, en pensió completa. Les inscripcions i la informació es poden trobar als departaments de Prehistòria i Arqueologia i al de Geologia. L'eixida serà el divendres 16 de març a les 10 hores des de la Facultat de Geografia i Història, al Campus de Blasco Ibáñez, i a

les 10:30 hores des de la Cabina de Vigilància del Campus de Burjassot, en direcció a Burgos. Durant la vesprada està prevista la visita a la ciutat. Per a la segona jornada s'ha organitzat la visita a Ibeas de Juarros (jaciments d'Atapuerca). Després del recorregut pels jaciments es visitarà l'Aula Emiliano Aguirre, on s'exhibeix una xicoteta mostra dels materials trobats. De tornada a Burgos es visitarà, al Museu de la Ciutat, l'exposició *Atapuerca: Un millón de años*, que mostra els resultats i troba-

Recreació gràfica d'un homínid d'Atapuerca.

lles més significatius de les excavacions i dels estudis sobre els jaciments d'aquesta serra al llarg dels últims vint anys. L'últim dia del viatge es dedicarà a la ruta Medinaceli. Així, de tornada a València es visitarà el jaciment d'Ambrona i el seu museu. Aquesta és una de les localitats del Paleolític Inferior més importants d'Europa, les excavacions de la qual van posar al descobert grans superfícies amb restes del *Palaeoioxodon antiquus*, èquids, bòvids, cèrvids, alguns carnívors i indústria lítica.

CITES

EXPOSICIONS

GLIPTICA. CAMAFEUS I ENTALLES

Exposició a la Sala Thesaurus de l'edifici La Nau. C/de la Nau, 2. **Organitza:** Universitat de València. **Dies:** Fins el 30 d'abril. **Horari:** De dimarts a dissabte, de 10 a 14 i de 16 a 20 hores. Diumenge, de 10 a 14 hores. Entrada lliure.

EUSEBI SEMPÈRE. DE L'ART AL MICROXIP

La mostra restarà oberta fins el 30 de març i estarà acompanyada d'activitats paral·leles. Per a més informació, visites comentades i visites de grups escolars podeu trucar al telèfon 96 398 34 68. **Organitza:** Universitat de València. **Lloc:** Sala d'Exposicions de La Nau.

UTOPIES ACIDES

Es tracta d'obres magnífiques i poderoses, però poc amables, principalment per la duresa de les escenes que representen: soldats, persecucions, afusellaments, revolucionaris i revolucions. **Organitza:** Universitat de València. **Dies:** Fins a maig. **Horari:** De dimarts a dissabte, de 10 a 14 i de 16 a 20 hores. Diumenge, de 10 a 14 hores. Entrada lliure. **Lloc:** Sala Martínez Guericabestia. C/de la Nau, 2.

TEATRE

SALA PALMIRENO

9 de març, 20 hores: L'Obert Dansa. *Pensar con el cuerpo*. **13 i 14 de març, 19 hores:** *Voraginé*. Dramatúrgia i

direcció: Jacobo Pallarés. Per Tres Teatre. Programació Projecte Teatral Alcover **22 de març, 19 hores:** *Pell de gallina*, per Escarlata Circus. **Lloc:** Facultat de Geografia i Història.

'FOLLOW ME', DE ROBERTO GARCIA

Comèdia antiromàntica on un taxista, una mica tímid, exigeix ser volgut per una camarera de corbes explosives i llengua afilada. I ho fa d'una manera poc convencional. **Organitza:** Teatre Talia. **Dies:** Del 21 de març fins el 8 d'abril. **Lloc:** C/Cavallers, 31. **Més informació:** 96 391 29 20.

MATRIMONIOS

El Teatre de la Resistència presenta un entremés on l'espectador contemplarà l'acte de rebel·lió en què la dona gaudeix de tota la simpatia i el marit boig i convençut del seu poder es converteix en l'objecte de burla. La dona descontenta i reprimida decideix buscar-se la vida fora de la llar. **Dies:** Fins l'11 de març. **Lloc:** Sala Moratín. **Més informació:** Al telèfon 96 353 93 00.

CACAO

Adaptació del còmic *La Course du Rat*, de Gerard Lauzier. En aquesta obra s'intenta contar-li al públic algun aspecte de la veritat sense oblidar mai els trets humorístics, la sàtira i la capacitat de riure's dels altres i també de nosaltres mateixos. **Organitza:** Teatre Principal. **Dies:** Fins el 18 de març. **Lloc:** Carrer Barques, 15. **Més informació:** Als telèfons 96 353 92 61/60.

PARAULES EN PENOMBRA

Adaptació teatral i direcció de Carles Alberola. Amb Carles Sanjaime, Nina, Xus Estruch, Salomé Sanjuan, Maria Almudéver i Rafa Miravall. **Organitzen:** Albeno Produccions i Espai Moma. **Dies:** Fins l'11 de març. **Més informació:** Al telèfon 96 365 49 20.

ALTRES ACTIVITATS

PRESENTACIÓ DEL DARRER NÚMERO DE 'DILEMA'

La revista semestral de filosofia *Dilema*, fundada per un grup d'estudiants de la Facultat de Filosofia el 1997, presenta la seua darrera publicació. Hi destaca la traducció al castellà d'un article inèdit de Clifford Geertz, una entrevista amb Fernando Savater i la publicació dels dos treballs guanyadors del seu segon premi d'assaig. **Dia:** Divendres 9 de març. 20 hores. **Lloc:** Saló d'Actes del Col·legi Major Rector Peset.

I CONCURS DE CARTES D'AMOR

L'AdR de la Facultat de Geografia i Història convoca aquest primer concurs, del qual els treballs premiats es publicaran en la revista *Nosaltres*. **Termini:** 16 d'abril. **Premi:** 15.000 pessetes per al primer premi, 10.000 per al segon i 5.000 per al tercer. **Lloc:** Av/Blasco Ibáñez, 28.

XXXIII PREMI ATENEO DE SEVILLA DE NOVEL·LA

Hi podran optar escriptors de qualsevol nacionalitat, amb novel·les en castellà, originals i inèdites. **Organitzen:** Ateneu de Sevilla i Algaida Editors (Grupo Anaya). **Premi:** 7.000.000 de pessetes. **Termini:** 15 d'abril.

AVENTURA DE CIENCIA

FICCIO A PLANETA LASER

Entra en una aventura de ciència ficció on tu pots ser el protagonista. **Dies:** De dimarts a dijous, de 18 a 1:00 hores. De divendres a dissabte, de 17 a 2:00 hores. Diumenges, de vesprada. **Lloc:** Planeta Laser. **Més informació:** Al carrer Fray Junípero Serra, 57.

CERTAMEN DE POESIA MARC GRANELL VILA D'ALMUSSAFES

Treballs poètics amb temàtica, metre i rima lliures. Tant en valencià com en castellà. Quatre premis que van des de les 100.000 a les 25.000 pessetes, publicació de l'obra per Edicions 96 i 40 exemplars per a l'autor. **Termini:** 30 de març. **Lloc:** Biblioteca Pública Municipal d'Almussafes. Centre Cultural Asiàtic March.

FORUM DE DEBATS

CICLE 'REPUBLICA: 70 ANYS DESPRES'

Dimecres 21 de març. A les 19:30 hores, projecció del reportatge *El segle xx en femení*. Seguidament, inauguració de l'exposició *Dones del 36*, que estarà oberta fins el 3 d'abril.

PRESENTACIÓ DE LA NOVA EDICIÓ DE 'PAÍS PERPLEX'

Dijous 22 de març. 19:30 hores. Presentació de la nova edició del llibre *País perplex*, de Josep-Vicent Marqués (ed. 314). Premi d'Assaig Joan Fuster 1973. Amb la intervenció de Joaquim Azagra (prof. Universitat de València), Rafel Castelló (prof. Universitat de València), Alfons Cucó (prof. Universitat de València), Ramon

Franquesa (prof. Universitat de Barcelona) i l'autor de l'obra, Josep-Vicent Marqués.

Tots els actes se celebraran a l'Aula Magna. Edifici La Nau.

CINEMA

CINE-CLUB COMUNICACIÓ AUDIOVISUAL

Cicle de cine fantàstic durant tot el mes de març. La programació és la següent: **Dimecres 14:** *El hombre con rayos X en los ojos* (*The man with X-Ray Eyes*). Roger Corman, 1963). **Dimecres 21:** *El planeta prohibido* (*Forbidden planet*). Fred M. Wilcox, 1956). **Dimarts 27:** *Willy Monka y la fábrica de chocolate* (*The chocolate factory*). Mel Stuart, 1971).

IVAC-FILMOTECA

Del 6 a l'11 de març es projectarà el cicle *Photoplay: cinema restaurat*, on es podran visionar films acompanyats de música sincronitzada o bé de música de piano en directe. Obres dels mestres Raoul Walsh, Victor Sjöström, Erich von Stroheim, Ernst Lubitsch i F. W. Murnau. **Lloc:** Plaça de l'Ajuntament, 17. Edifici Rialto. **Més informació:** Telèfon 963 53 93 08.

CONFERENCIES

LAS MATEMATICAS EN EL CAMBIO DE MILENIO

A càrrec del professor Antonio Martínez Naveira, catedràtic de Geometria i Topologia de la Universitat de València. **Dia:** 27 de març. **Hora:** 19:30 hores. **Lloc:** Aula de Cultura CAM. **Més informació:** Al

Departament: Metodologia de les Ciències del Comportament
Director: Juan L. Chorro

MARISOL HOYOS

Analitzar i mesurar els diversos comportaments que presenten els individus davant les diferents situacions que viuen cada dia és l'objectiu fonamental del Departament de Metodologia de les Ciències del Comportament de la Universitat. Així, es podrien agrupar els nombrosos grups d'investigació en Metodologia de les Ciències del Comportament en cinc grans vessants capaços d'integrar tots els treballs de recerca i projectes que s'han desenvolupat durant els últims cursos en el si d'aquest departament. En primer lloc, cal destacar els diversos dissenys d'investigació que s'han proposat aplicats a l'estudi del comportament i dels processos de raonament. En aquest sentit, cal destacar els dissenys d'investigacions experimentals, quasi experimentals, d'enquesta i descriptius, així com l'anàlisi estadística dels resultats de la recerca.

Uns altres grups s'han encarregat de l'anàlisi de dades en l'estudi del comportament. Així, cal destacar el treball en tècniques estadístiques dins del marc de la investigació aplicada. En aquest camp s'han proposat diversos projectes d'investigació referits a l'anàlisi de les puntuacions amb influència excessiva, dels valors buits i de les errades de mesurament en l'avaluació de models estadístics; en el diagnòstic no dimensional, l'aplicació de tècniques robustes i les estratègies d'anàlisi intensiva per computador i, finalment, en la rendibilització dels resultats d'investigació social com a conseqüència de l'adequació de les puntuacions. Els treballs d'altres investigadors d'aquesta àrea han plantejat l'estudi dels elements que potencien una investigació fiable i vàlida que pugui garantir la precisió dels resultats i la seua correcta interpretació. En aquest sentit, s'ha tingut en compte la utilització de les tècniques estadístiques més adients en cada cas.

La modelització formal de processos psicològics ha estat l'objecte d'estudi d'un altre vessant, que ha avaluat de prop els models d'equacions estructurals. La finalitat general d'aquestes línies és d'estudiar l'aplicació de models formals a processos psicològics. Així, l'estudi s'ha volgut centrar en els problemes d'identificació i estimulació de models d'equacions simultànies (estàtics i dinàmics), així com en la determinació de les característiques més adients per a l'ús òptim dels models d'equacions estructurals en psicologia (paradigmes de

Estudiants en una aula d'anàlisi de dades estadístiques.

Comportaments mesurats al mil·límetre

dinàmica de grups, dilemes socials, sinistralitat laboral i altres). El camp d'aplicació d'aquests estudis són les investigacions relatives als comportaments complexos caracteritzats per la reciprocitat i la interdependència, així com de processos amb una evolució temporal especialment rellevant. També s'han elaborat diversos instruments de mesura aplicables, sobretot en el camp de la Psicologia del Treball i de les organitzacions.

En l'àrea de Psicometria, altres

investigadors s'han encarregat d'aplicar els models d'equacions estructurals a estudis psicòmètrics. En teoria clàssica de tests, aquests models es poden utilitzar exitosament i permeten el càlcul de fiabilitat de la mesura (tests i escales), tant en consistència interna com en estabilitat temporal. Aquests models d'equacions estructurals també poden ser aplicats a l'estudi de la seguretat i la salut laboral. En aquest context, es consideren els efectes directes, indirectes i interactius de

nombroses variables en contextos complexos. Paral·lelament, una altra línia ha estat dedicada a l'avaluació de models d'equacions estructurals perquè un dels principals problemes actualment, en el seu ús aplicat, és l'avaluació de l'ajust dades-model. Així, segons les condicions mostrals (tamany, etc.), les distribucions (asimetria, curtosi, etc.), el nombre de variables, etc., els índexs a utilitzar són més o menys adients i és necessari estudiar totes aquestes condicions per a

Un vessant de la recerca del Departament dedica els seus esforços a l'aplicació de mètodes informàtics en la recerca i pràctica professional en psicologia

tindre un coneixement exacte de quin s'ha d'utilitzar en cada investigació.

Una altra línia ha treballat sobre l'aplicació de les teories i tècniques psicòmètriques actuals (TCT, TRI, TRC i TNGT), en la construcció i anàlisi d'ítems i l'estandardització de tests d'aptituds i de rendiment acadèmic. Aquest estudi és aplicable en l'avaluació de la intel·ligència i del rendiment acadèmic. Una altra línia està treballant en la validació en el camp educatiu i laboral dels tests que mesuren la flexibilitat mental. Des d'aquesta àrea de recerca es van dur a terme diversos projectes d'investigació, entre els quals cal destacar un estudi comparatiu de l'aprenentatge de psicometria entre grups pertanyents al pla nou i al pla antic d'estudis de la Universitat de València i un projecte finançat per la Unió Europea per a la validació transcultural de tests per a l'avaluació psicològica.

Finalment, un darrer vessant de la recerca del Departament dedica els seus esforços a l'aplicació de mètodes informàtics en la recerca i pràctica professional en psicologia. En aquest camp es pot destacar el desenvolupament de tècniques informàtiques per al modelat de carreteres i escenaris de simulació de conducció, simulació de trànsit i les seues aplicacions. També s'han avaluat l'aplicació de sistemes gràfics interactius i la simulació i multimèdia en la formació de conducció i s'ha estudiat l'aplicació de les noves tecnologies informàtiques en els diversos camps del trànsit, el transport i la seguretat viària. Des d'aquest grup s'han portat a terme dos projectes de recerca fonamentals; un sistema de formació viària basat en simulació, finançat per l'Impiva, i un estudi d'assessoria en matèria de modelat de carreteres per a simulació de conducció, finançat pel Traffic Research Centre. Finalment, els últims anys s'han estudiat les implicacions de la tecnologia telemàtica sobre el desenvolupament de grups de treball distribuïts, les noves tecnologies i la formació en el sector ceràmic (disseny d'estratègies d'implantació d'auditoria de la formació) i la innovació tecnològica i el canvi organitzacional (conseqüències de les actituds i conductes de la formació contínua).

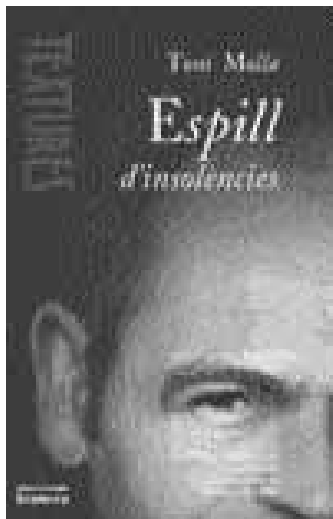
LLIBRES

Toni Mollà publica el dietari 'Espill d'insolències'

R. TREJO

Ja està a les llibreries l'últim Premi d'Assaig de l'editorial Bromera, que compta amb el patrocini de la Macomunitat de Municipis de la Ribera Alta. Es tracta d'*Espill d'insolències*, un dietari escrit per Toni Mollà (Meliana, 1957) que segur que alçarà polèmica. Mollà és autor, entre altres obres, d'un tractat de sociolingüística en tres volums, d'un llibre d'entrevistes amb Joan Fuster (*Converses inacabades*, editorial Tàndem), d'una biografia del Genovés (el mític jugador de pilota valenciana) i de l'assaig *La utopia necessària*, una defensa del nacionalisme civil davant del nacionalisme d'Estat.

Ara, el dietari de Mollà, com quasi totes les obres del gènere, fa un repàs als temes que ocupen i preocupen l'autor, des de la vida quotidiana a la política, des de la sociolingüística al futbol, des de la pedagogia a les falles, des de l'anàlisi dels mitjans de comunicació a la gastronomia. Però, per damunt de tot, són els llibres, les lectures i relectures, el fil conductor de la reflexió. I així, per les pàgines d'*Espill d'insolències*, entre altres escriptors, desfilen Montaigne i Josep Pla, Cioran i Nestor Luján,

Portada del llibre.

Jünger i Andrés Trapiello, Fernando Pessoa i Cesare Pavese, Hanna Arendt i Joan Fuster, sobretot Joan Fuster. En aquest sentit, en la mesura que relaciona el solatge de les seues lectures d'una forma solta i àgil, l'obra de Mollà és també una invitació a la lectura.

L'escriptura de Mollà destaca per la seua eficàcia, per l'agilitat d'una prosa allunyada del to academicista i sovint filtrada per l'humor sorneguer i la paradoxa. D'altra banda, encara que, com no podia ser altrament, Mollà escriu en un català absolutament normatiu, no renuncia a l'ús d'expressions pròpies de la seua comarca de l'Horta, en un exercici de fidelitat a un paisatge i a les

seues gents que no està renyit amb el cosmopolitisme de la seua mirada. El llibre està destinat, també, a la polèmica, en la mesura que Mollà s'hi despatxa a gust sobre molts dels popes que han protagonitzat la vida pública d'aquests anys. Eliseu Climent, María Consuelo Reyna, Ciprià Ciscar, Manuel Broseta i Amadeu Fabregat són alguns dels personatges que hi apareixen retratats i que són objecte d'unes insolències que no ho són tant per un llenguatge més o menys irònic, sarcàstic o desqualificador, sinó sobretot per la sinceritat intel·lectual en l'anàlisi de les seues actuacions i les repercussions que les mateixes han tingut en la cultura i la política del País Valencià. Joan Fuster és l'autèntic model d'escriptor per a Mollà, segons confessa en una de les anotacions d'aquest quadern. I això es nota no sols en la forma sinó en el distanciament crític amb el qual estan escrites moltes de les seues pàgines, un distanciament crític que a vegades ho és també respecte a moltes de les posicions que el mateix Mollà ha mantingut en altres de les seues obres i que diu molt de l'exercici profund de llibertat que és aquest *Espill d'insolències*.

Noves propostes en la 'Revista d'Estudis Fallers'

L'Associació d'Estudis Fallers ha editat el número 6 de la seua revista. La publicació s'estructura en dos grans apartats: la

secció *Reflexions*, on es dona cabuda a articles d'opinió, i la secció *Estudis*, on es recullen diversos treballs d'investigació. En aquest número 6

de la *Revista d'Estudis Fallers* hi ha dos temes centrals. D'una banda, s'hi parla sobre les repercussions econòmiques que genera en la societat valenciana una festa de les dimensions de les Falles. D'altra, hi ha una sèrie d'articles que estudien altres festes

que presenten semblances amb les Falles, cosa que permet estudiar-les en un context més ampli de festes amb presència del foc i d'elements carnavalescos. En aquest número han participat diversos professors de la Universitat.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Si estàs lluny de la Universitat però et continua interessant aquest món, NOU DISE et posa al dia. Només has d'omplir aquesta butlleta

amb les teues dades i enviar-la, junt amb un xec de 1.500 pessetes (a nom d'Universitat de València-Dise), a:

Gabinet de Premsa. Antiga Senda de Senent, 11, quart pis. 46023, València.

Nom: _____
Cognoms: _____
Adreça: _____
Població: _____ Codi Postal: _____
Tel.: _____ C-e: _____
NIF: _____

T AM-TAM

VENDES

n **Venc llibres de Dret i Filologia.** *Derecho sindical*, de T. Sala i J. Albiol. Editorial Tirant lo Blanch, preu 3.800 pessetes. *Teories gramaticals i ensenyament de llengües*, de J. Cuenca. Editorial Tàndem. Nou. Preu: 800 pessetes. Telèfon: 96 359 98 81 (a partir de les 22 hores). Pregunteu per Carmen.

n **Venc llibres de Filologia Anglesa.** Es venen els següents títols: *Progress to Proficiency*, *Word Perfect*, *Words at Work*, *The Oxford Dictionary of English Etymology*, *The Scarlet Letter*, *Recollections, ten stories on five themes*, *Cumbres borrascosas*, *The Pearl*, *The Red Pony*, *The Collector*, *Maurice*, *The Art of fiction*, *The English Language*, *Three Restoration Comedies*. Telèfon: 649 685 088.

n **Venc radiocasset Aiwa.** Per al cotxe, amb caràtula mòbil, *dolby surround* i cinc bandes equalitzadores. Preu: 15.000 pessetes negociables. Crideu al telèfon 658 134 173.

n **Venc escàner.** Marca Canon F310. Nou, amb caixa d'embalatge amb el seu *software* d'OCR, per a imatges. Preu: 10.000 pessetes. Demaneu per Joan al telèfon 96 384 38 35 (només nits).

COMPRES

n **Es compra impressora.** Compre impressora Canon BJC de la sèrie 200 en perfectes condicions. Pagaria fins a 5.000 pessetes. Interessats, envieu un c-e a l'adreça pacocopa@ozu.es

CLASSES

n **Classes particulars.** Anglès, valencià, alemany i noruec. Física, càlcul, àlgebra, dibuix i química. Electrònica, electrotècnica i electromagnetisme. Teoria de camps, teoria de circuit, anàlisi de xarxes i sistemes. Telèfon: 608 561 359.

n **Classes de Francés.** Professora nativa dona classes particulars a tots els nivells, a més de fer traduccions. Telefòneu al 96 392 40 57 (Veronique).

n **Classes d'Anglès.** Classes de llengua de tots els nivells. Traducció i correcció de textos. Telefòneu al 96 372 77 27. Pregunteu per Sofia.

n **Classes de Valencià.** Tots els nivells, 700 pessetes l'hora. Pregunteu per Toni al 96 397 59 56.

n **Classes de Valencià.** Done classes per a tots els nivells: primària, secundària, batxillerat i preparació d'exàmens de la Junta Qualificadora. Demaneu per Gemma. Telèfons: 96 361 68 43 i 669 93 73 78.

n **Treballs a ordinador.** Es passen treballs a ordinador en castellà, valencià i anglès. Pregunteu per Ruth als telèfons 96 332 60 87 i 696 34 36 52.

OFERTA DE TREBALL

n **Es busca becari associat al projecte MAT2000-1767-C02-01.** Sobre el tema Zeolitas com a catalitzadors heterogenis en reaccions orgàniques. Dotació: 160.000 pessetes. Telèfon: 96 387 78 07.

VOLUNTARIAT

n **Voluntariat amb persones immigrades.** L'Institut Social del Treball necessita voluntaris que siguen estudiants d'últim any de Dret, Relacions Laborals o Treball Social per a col·laborar en l'assessorament jurídic laboral a immigrants. Telèfon: 96 392 26 62.

n **Voluntariat social a Càritas.** Els voluntaris del Projecte Xaloc treballen amb xiquets i xiquetes amb problemes socials i de marginació del barri de Russafa. Es fan activitats de repàs escolar, així com jocs i eixides de cap de setmana. Ens reunim les vesprades de dilluns, dimecres i divendres. Si hi estàs interessat, truca als telèfons 96 395 37 01 (Àgueda) o 96 373 04 40 (Juan), o vine al nostre local al carrer Pere III el Gran, 20 baix.

n **Alter València.** Entitat sense ànim de lucre, constituïda per professionals del sector de serveis socials, voluntaris i persones amb discapacitat psíquica, necessita voluntaris per a participar en un programa d'oci i temps lliure dirigit a persones adultes amb discapacitat psíquica. Interessats, crideu als telèfons 96 325 83 01 i 626 56 28 56.

n **Associació Gitana de València.** L'Associació necessita persones solidàries que vulguen col·laborar en el programa del menor, dins l'horari de vesprada i una vegada per setmana. Destinat a estudiants de Pedagogia, Psicologia, Magisteri i Educació Social. Telèfon: 96 374 17 80 (Inma).

n **Acollida familiar.** L'Associació d'Acollida Familiar del País Valencià necessita voluntaris, llicenciats o estudiants d'últim curs de Ciències de l'Educació i Magisteri per a recolzament escolar. C/Sant Ignasi de Loiola, 1-10. Telèfon: 96 385 83 26.

PISOS

n **Es lloga habitació.** Es lloguen dues habitacions amb dret a cuina i bany. Situat a Cardenal Benlloch 98, porta 27. Preu: 15.000 pessetes. Telèfon: 678 03 23 61.

n **Es lloguen dues habitacions.** Individuals i en un ambient familiar. Dona que viu amb una filla estudiant. Av/Blasco Ibàñez 194, porta 2. Preu a convindre. Telèfon: 96 355 46 10. Pregunteu per Maria Luisa.

n **Es busca xic/a per a compartir pis.** Habitació ampla i lluminosa, per 15.000 pessetes al mes. Disposa de nevera, rentadora i televisió. Prop del Campus dels Tarongers i de la platja. Pregunteu per Mari al 96 356 28 42.

n **Es busca xica per a compartir pis.** Habitació i menjars gratuïts a canvi de fer-se càrrec d'una xiqueta de deu anys per la vesprada. Crideu per a convindre condicions. Av/Cardenal Benlloch, 6, porta 2. Telèfon: 96 393 08 11.

n **Es busca xic/a per a completar pis.** Preu de 12.500 pessetes. Pis situat a Benimaclet, zona tranquil·la, moblat i amb tv i vídeo. C/Rafelguaraf, 4, porta 9. Telèfon: 629 94 58 03.

“El que va ocórrer el 23-F, fou una república bananera, una vergonya”, afirma Carrillo.

les casernes no era major que la que rebia la població civil. Alguns testimonis afirmen que fou només una petita part de l'exèrcit que es va sublevar. No obstant, Carrillo opina el contrari: “No va ser una petita minoria. Darrere de Tejero i els colpistes hi havia banquers, empresaris, financers i la Conferència Episcopal Espanyola. És tot l'exèrcit, amb escasses excepcions, que està disposat a canviar el rumb polític”.

Alfons Cervera, escriptor i president del Fòrum de Debats de la Universitat de València, ha estat l'encarregat d'organitzar, juntament amb la Unió de Periodistes Valencians, les conferències celebrades a la Nau per a recordar l'esdeveniment i el paper que hi van jugar els diversos mitjans de comunicació de l'època. “En aquell temps jo era mestre d'escola, ja no militava en cap partit. A les set de la vesprada vingueren a buscar-me, jo tenia molta por i ràbia. La democràcia estava encara per assentar, els partits

estaven en negociacions”.

El punt d'inflexió al procés del colp d'Estat es va produir amb l'aparició del rei en televisió a la 1:15 de la matinada. Va pronunciar un discurs on reafirmava el seu poder com a cap d'Estat i manifestava la seua solidaritat amb els diputats retinuts al Congrés. La seua defensa de la llibertat i la democràcia, i la demanda de depuració de responsabilitats civils i militars, van tranquil·litzar gran part de la població. “No va passar res gràcies al rei”, comenta Ana López. “El moment d'estabilitat va arribar amb l'aparició del rei”, diu Lorenzo Ferrer. “Jo mai no he cregut massa en la monarquia, però a partir d'aquella nit vaig dir: ‘Quins ous que té el rei!’”, afirma Carmen Ortells. “Em vaig ficar a casa atemorida, perquè allò em va recordar la guerra, fins que vaig veure el missatge del rei que em va calmar una mica”, explica Dolors Gallo. “Fou ell qui va parar el colp”, assenyala Rodolfo Beltrán.

No tots els testimonis coincideixen amb aquestes últimes declaracions. Teresa Palacios no opina que el rei tinguera un excessiu paper en l'aturada al colp d'Estat. Alfons Cervera, per la seua part, destaca la funció desestabilitzadora del rei en el procés democràtic: “Quan va eixir el rei per televisió jo no en vaig quedar gens tranquil, sinó tot el contrari, precisament el que comentava Carrillo en la presentació del seu últim llibre: ‘El rei aconsegueix sufocar la sublevació militar amb l'autoritat, principalment, que li ha deixat Franco en el seu testament, on diu als militars espanyols que servisquen i obeïsquen el rei com l'obeïen a ell’. Aquest és el drama no només d'aquella nit, sinó de tota la transició”.

L'endemà, tota la població espanyola va tornar a la rutina com si no haguera passat res. Molts dels protagonistes s'hi refereixen com un parèntesi en la història d'Espanya, ajudats tal volta per la rapidesa amb la qual es va resoldre tot. “Fou sobtat, passà i el dia següent ja no va passar res, de manera que tot el món estava molt content. Tornaven a posar el programa que em molava en la ràdio. Fou un somni, més aviat un malson d'una nit, però va passar molt ràpid”. Encara que Paloma Borboni hi tenia només deu anys, les seues paraules reflecteixen el sentiment general del

dia següent.

“El dia 24 els líders polítics teníem una reunió amb el rei, i es va dir que havia hagut de parlar amb caps de regiment, i que un coronel li va dir: ‘Senyor, l'obeiré, però quina ocasió que estem perdent...’”. Carrillo recorda d'aquesta reunió que hi havia un sentiment de crispació i una gran agitació.

No obstant, per a altres va ser més que un intent frustrat i pensen que les seues repercussions ens continuen afectant vint anys després.

Un d'ells és el ja anomenat periodista Alfons Cervera, per a qui allò realment important és el que va ocórrer aquella nit, no el que li va passar a ell, sinó com aquella nit va afectar la democràcia actual. Els seus arguments s'allunyen de l'opinió general. “Per a mi han quedat dues coses brutals, des del meu punt de vista personal, clar: la democràcia dèbil que tenim i el paper desmesurat del rei. No crec que el triomf sobre el colp d'Estat enfortira la democràcia, crec que eixe dia i eixa nit, pel que fóra, la democràcia es va salvar; però el que va vindre després fou una democràcia atemorida, ens va omplir de por, de temor que allò es tornara a repetir. Va vindre no només l'OTAN, sinó també aquell conformisme polític pel que estava passant, i el que podria vindre després va convertir la democràcia que estàvem començant a gaudir en una democràcia dèbil o almenys més dèbil del que a mi m'haguera agradat”.

Els mitjans de comunicació estrangers difonen informació sobre el que va passar a Espanya. José és un argentí propietari d'una tenda de segona mà al barri del Carme de València. Conta que a Argentina, pel que representa Espanya per a ells, i per l'estreta relació entre tots dos països, la notícia es va seguir amb gran interès. “En els informatius aparegué la filmació aquesta que tot el món ha vist, el Tejero pegant tirs pertot arreu. Sempre m'han interessat les qüestions polítiques, així que vaig continuar informant-me durant els dies següents”.

A poc a poc, les aigües anaven tornant al seu lloc. D'aleshores ençà, la democràcia ha crescut i ha complert vint-i-cinc anys. “Allò que va ocórrer el 23-F fou una república bananera, una vergonya. El colp fou en la pràctica un avortament del colpisme militar, que va influir en el fet que anaren canviant les coses en l'exèrcit, i també que hui no tinguem la preocupació pel que puga passar”, segons Santiago Carrillo.

20 ANYS DEL 23-F Estudiants de Periodisme entrevisten dotze ciutadans, que recorden una de les nits més tens

A colp de memòria

Una ordre. Tejero entra al Congrés: “¡Todo el mundo al suelo!”. Uns trets en l'aire. Són imatges inesborrables que hui, vint anys després de l'intent de colp d'Estat, continuen despertant els mateixos sentiments de ràbia, vergonya i por. Des del secretari general de l'aleshores recentment legalitzat Partit Comunista, Santiago Carrillo, fins la mestressa de casa d'una aldea gallega, dotze persones recorden com van veure perillar la nova democràcia. Vivències com aquestes han protagonitzat un cycle de conferències celebrat a l'edifici antic de la Universitat.

S. AGUT/B. AUÑÓN
G. GALLO/P. TILVE

Eren les 18:30 de la vesprada quan Maria Pilar Juan acabava de donar a llum al seu segon fill a l'Hospital General de Castelló. De sobte, una infermera va irrompre a l'habitació i li va dir que havia esclatat un colp d'Estat. “I ara què?”, va preguntar ella. “La guerra, tornem a la guerra!”, contestà la seua companya. Maria Pilar va començar a témer per la seua filla, que sols tenia unes hores de vida.

No fou aquesta l'única persona que va pensar en la guerra. A mil quilòmetres de distància, a Lérez, una petita aldea de la província de Pontevedra, Ana López, una mare de família de trenta-dos anys, no acabava d'entendre què ocorria. “Estava planxant quan vaig veure per la televisió que un home disparava al Congrés. Vaig anar al supermercat i vaig veure com la gent comprava allò més necessari. Jo vaig fer el mateix. No tenia por fins que em van dir que a València la gent no podia eixir, que la ciutat estava plena de tancs”.

En canvi, Santiago Carrillo sabia exactament què estava succeint. “Quan vaig veure entrar Tejero, jo el coneixia per la seua fotografia i em vaig adonar que si allò triomfava s'acabava la vida”.

Mentre Carrillo restava immòbil en el seu escó, a València Dolores Gallo, com tots els dilluns, es dirigia al concert de la Filharmònica al Teatre Principal. “Anava amb una amiga i em va dir que havia esclatat a Madrid un colp d'Estat, i jo li vaig dir que ens n'anàrem. Ella em va respondre que què més donava, que el problema estava a Madrid, i així és que al final vam decidir anar. En la primera peça els acomodadors anaven fila per fila dient que havia esclatat un colp d'Estat, que no armàrem escàndol per no espantar la gent”.

Al mateix temps, a la Universitat, l'aleshores degà de la Facultat de Matemàtiques, Lorenzo Ferrer, va ser interromput per un bidell. “Al principi el vaig creure boig. La cosa va canviar quan vaig escoltar les paraules de Tejero”. Aquestes declaracions mostren que un dels sentiments de frustració més intensos es va viure en el món universitari, a això es va unir el sentiment d'impotència en veure com no podien establir-se com a resistència davant un alçament militar d'aquest tipus. La democràcia tentinejava.

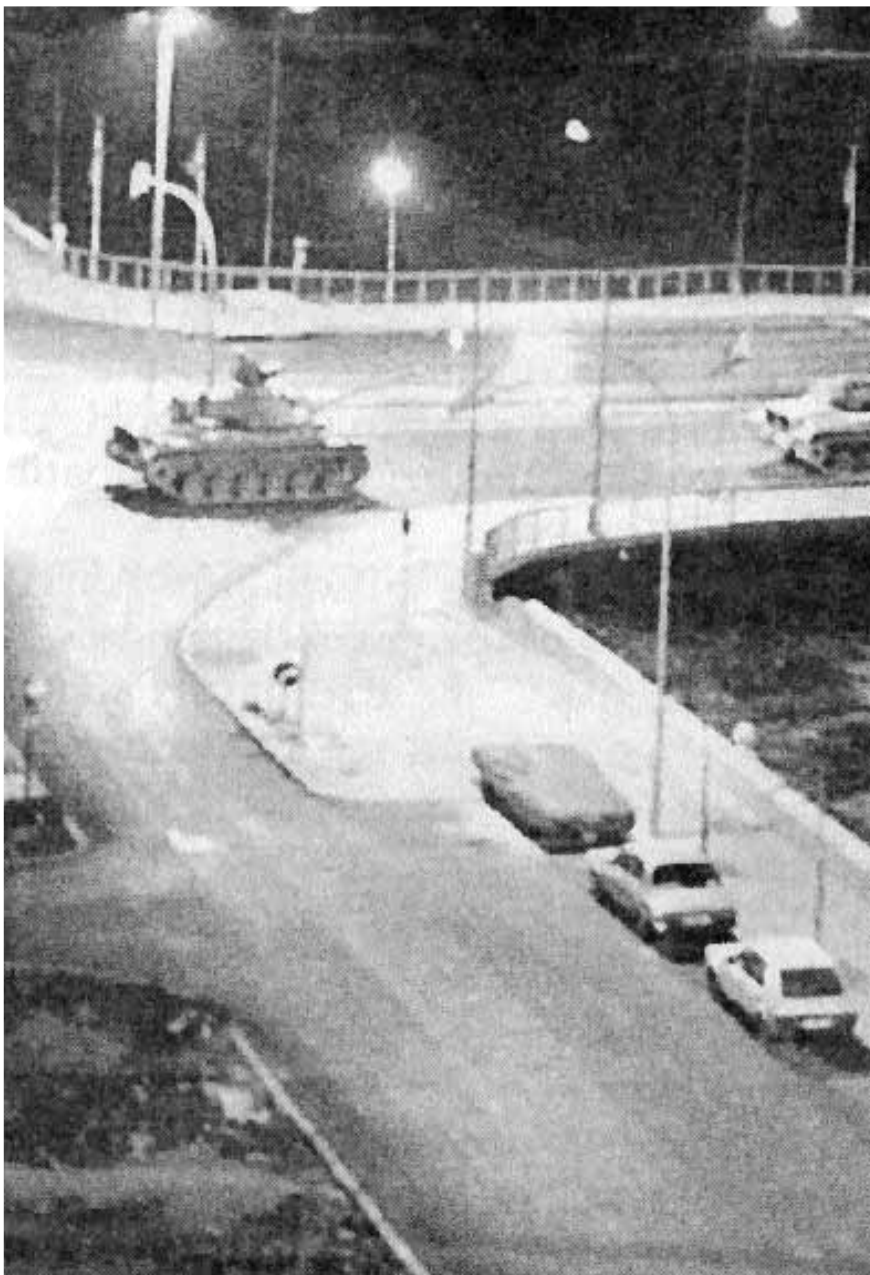
El mateix li ocorria a Carmen Ortells, professora d'història a l'Institut Álvaro Falomir, a Almassora (Castelló). “Era per la vesprada, eixia de l'última classe quan un professor em va

dir que un bidell que coneixia va escoltar que s'havien ficat dins del Congrés, i un altre professor li va respondre: ‘Això voldries tu!’. Me'n vaig anar a escoltar la ràdio”.

Obeint el toc de queda imposat per Milans del Bosch, que es va anunciar a les 20:00 hores, Lorenzo Ferrer es va dirigir al Col·legi Major Lluís Vives, on residia i resideix actualment. “Quan vaig arribar al Col·legi hi havia un clima d'expectació general i d'impotència. En aquella època els estudiants estaven més polititzats que ara. Ells sentien ràbia per no poder fer res al respecte, jo només podia sentir vergonya, vergonya de com d'una manera tan ràpida podiem tornar enrere. Respecte als mitjans de comunicació, els atribuïsc un paper molt important. Destacaria l'edició especial que va preparar *El País*, l'actuació valenta dels mitjans. Quasi tots eren progressistes. *El Alcázar* era l'únic que estava amb el colp”.

No tots els estudiants tenien les mateixes ànsies de mobilització. Teresa Palacios, estudianta de Dret, recorda el colp com “una cosa molt *light*; si triomfava, seria una dictadura suau, i si continuava la democràcia, tot aniria molt bé. Crec que el possible detonant fou el fet que acabaven de legalitzar el Partit Comunista, i els militars estaven marcant territori”. Santiago Carrillo corrobora aquesta afirmació amb les següents paraules: “Mentre la societat en la seua majoria vol llibertat, democràcia, l'exèrcit, que amb els vots no pot fer res, perquè són una minoria, té els fusells, els tancs, els regiments, amb els quals es pot tombar la voluntat i l'opinió populars”.

València fou l'única ciutat espanyola on el colp va tindre conseqüències reals, ja que en poques hores fou presa pels militars a càrrec del capità general Milans del Bosch. A les seues ordres estava Luis Sánchez Penalva, suboficial de la Tercera Regió Militar. “Recorde que al quarter hi havia molta tensió. Els soldats preguntàvem als oficials fins a quin punt havíem d'obeir i ells responien que fins al final”. La informació que circulava a

RECONeixEMENT | L'acte se celebrarà dimecres dia 14 a la Nau

TAULA REDONA

REDACCIO

Dimecres que ve, dia 14 de març, se celebrarà a l'edifici històric del carrer de la Nau l'acte d'entrega de la Medalla de la Universitat de València a Doro Balaguer. Aquest reconeixement públic és fruit de la iniciativa del Departament de Sociologia i Antropologia Social que el 16 de juny del 1999 va aprovar per unanimitat una resolució en què sol·licitava a la Junta de Govern la concessió de la Medalla a Doro Balaguer "per la seua intensa participació en activitats culturals i polítiques tendents a guanyar espais de normalitat i llibertat". La Junta de Govern va aprovar la concessió el 2 de febrer del passat any.

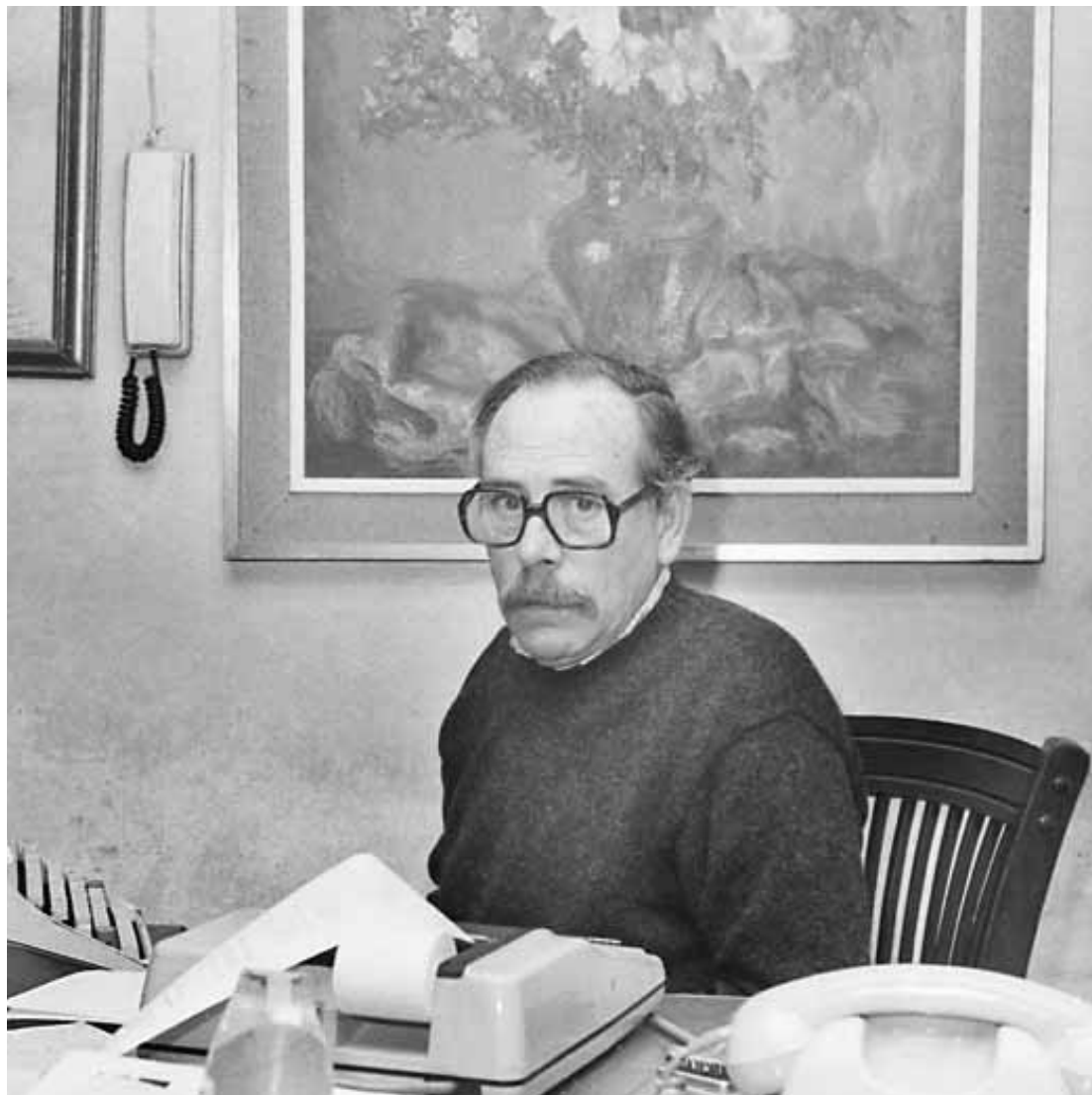
Doro Balaguer va nàixer a València l'any 1931 i estudià Belles Arts a l'Escola de Sant Carles d'aquesta ciutat. Entre 1956 i 1959 amplià estudis a París, on s'integrà en els ambients artístics i conegué el món de l'exili espanyol antifranquista. Durant una etapa fou pintor en actiu, amb una obra situada en el terreny de l'abstracció i l'informalisme, i participà en diverses exposicions, tant individuals com col·lectives, especialment amb els seus companys pintors Salvador Victòria i Eusebi Sempere.

L'any 1959 retornà a València, ja com a membre del Partit Comunista. Dugué a terme activitats clandestines d'oposició antifranquista i fou detingut aquell mateix any, sent empresonat. Una vegada alliberat, continuà les tasques d'oposició política, assolint un creixent relleu públic. Esdevingué, en aquells temps de dictadura i de repressió policial, una figura coneguda de l'oposició antifranquista, que no amagava les seues conviccions i el seu compromís.

Balaguer participà intensament en activitats culturals i polítiques tendents a guanyar espais de normalitat i de llibertat —a crear, en definitiva, una esfera pública alternativa, democràtica i valenciana— en les condicions difícils del franquisme i a mantindre el caliu d'una resistència cívica en defensa dels valors democràtics i dels drets nacionals del País Valencià. Animà, en aquest sentit, iniciatives valencianistes al costat d'amics com ara Joan Fuster, Andreu Alfaro, Vicent Ventura, Raimon, Valerià Miralles, etc. Mantingué un estret lligam amb pintors i artistes compromesos, col·laborant amb l'Equip Crònica (Rafael Solbes, Manolo Valdés) i amb Joan Antoni Toledo o Monjalés, i també amb crítics com ara Alfons Roig i altres.

En l'època de la transició fou representant del Partit Comunista a la Taula de Forces Polítiques i Sindicals, després d'haver impulsat experiències unitàries anteriors. Contribuí a la valencianit-

Medalla a Doro Balaguer "per guanyar espais de llibertat"

Doro Balaguer, en el seu despatx.

zació del Partit Comunista i a la fundació del PCPV, que s'esdevingué el 1977. Fou dirigent d'aquest partit i membre del consell de redacció del setmanari *Cal Dir*. Participà activament en el retorn de Josep Renau, amb el qual l'unia una estreta amistat. Posteriorment impulsà la creació de la Fundació Renau, de la qual fou secretari entre 1978 i 1996, depositària del llegat de l'artista valencià.

El 1980 promogué l'aparició de la revista *Trellat* (revista de cultura i política que desaparegué el 1983). La demanda de democratització interna i de major compromís nacional, i algunes divergències amb la línia política, l'allunyaren del Partit Comunista a partir del 1981. L'any 1982 participà en la creació de l'Agrupament d'Esquerra del País Valencià i en la fundació de la Unitat del Poble Valencià, en representació de la qual es presentà a les eleccions generals aquell mateix any. Segons destaca la memòria de concessió de la Medalla, al llarg de tota aquesta època Doro Balaguer ha estat un símbol i un referent tant de les idees

d'esquerra compromeses amb el País Valencià com d'una manera honesta, cívica i crítica d'entendre la política, així com d'una idea de la cultura com a pràctica de la llibertat, al marge de servituds partidistes o d'apriorismes dogmàtics.

En la seua trajectòria és cabdal la fusió de l'ideal d'esquerra, entès com a radicalització de la llibertat, i la reflexió sobre la dimensió nacional de la realitat valenciana i la seua inserció en el marc lingüístic i cultural que li és propi. Els aspectes culturals d'aquesta reflexió abasten des del tema de la llengua a la integració entre drets individuals i drets col·lectius. Així mateix, ha desenvolupat una prolongada consideració sobre la pràctica artística i sobre el paper de l'art i els artistes en el si de la societat, i sobre el sentit del compromís polític dels intel·lectuals i els creadors en general.

Doro Balaguer col·labora assíduament en la premsa periòdica, en revistes i publicacions. L'any 1994 publicà el llibre *Renau, pintura i política* (col·lecció Sagitari, editorial Germania).

Debat sobre la llibertat al País Basc

REDACCIO

El dret a la llibertat i la seguretat al País Basc: un compromís de tots els ciutadans és el títol d'una taula redona que se celebra aquest dijous, dia 8 de març, a la Universitat de València, la qual s'emmarca dins d'un cicle que coordina el professor José Luis Pitarch.

Aquest primer debat començarà a les 19:30 hores a l'Aula Magna de l'edifici històric de la Universitat, al carrer de la Nau. Està organitzat pel Servei d'Extensió Universitària i l'entrada és lliure.

Els participants són José Luis Sampedro, escriptor i economista; Xavier Lapitz, subdirector del diari *Deia*; José Luis Pitarch, de l'Associació Pro Drets Humans d'Espanya; i Pilar Luna, magistrada-jutgessa. L'acte estarà moderat per V. Ramon Torcal i Tomàs, vicedirector d'Extensió Universitària i Relacions amb la Societat.

La complicada situació dels periodistes al País Basc i la manca de llibertat d'expressió seran els temes principals del debat que inaugura aquest cicle.

CLAUSTRE**Nova modificació dels Estatuts**

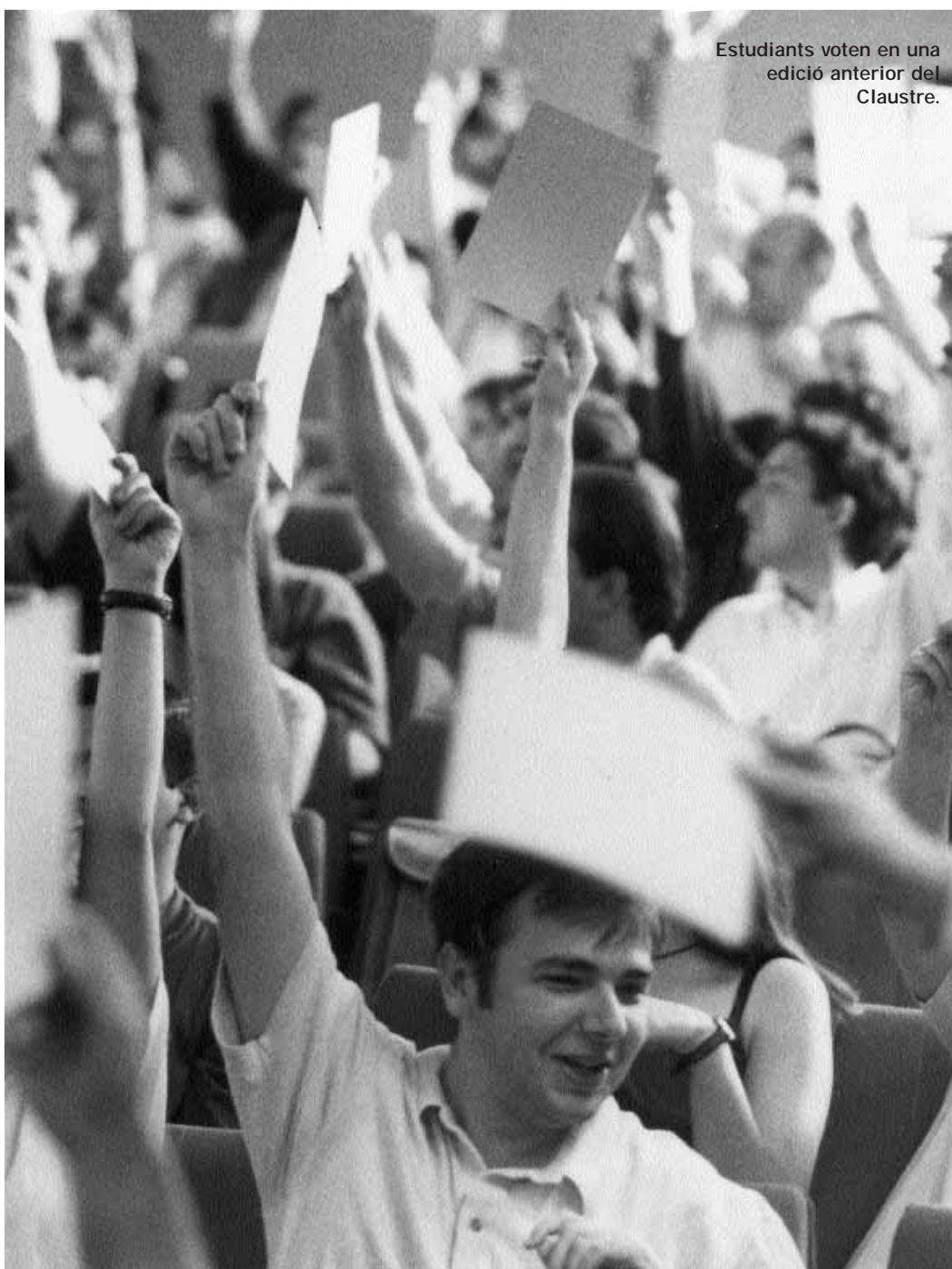
Els estudiants de la Universitat de València han aconseguit la modificació dels Estatuts en els punts que afecten l'Assemblea General d'Estudiants. Aquest òrgan de representació dels alumnes ha estat fins ara desaprofitat davant la dificultat que plantejava l'elecció dels representants que havien de conformar-lo, així com per la complexitat de la seua convocatòria. Amb la reforma aprovada es pretén dotar aquest òrgan d'un major dinamisme. L'Assemblea General d'Estudiants és imprescindible per a una bona comunicació entre les associacions que representen els universitaris.

REMEI CASTELLO

El Claustre de la Universitat de València ha aprovat la proposta de modificació dins dels Estatuts de la Universitat dels punts referits a l'elecció de l'Assemblea General d'Estudiants.

La proposta va ser presentada per cinquanta-quatre claustrals i la Comissió d'Estatuts de la Universitat va emetre un dictamen preceptiu amb el qual hi aconsellava alguns canvis, que finalment ha estat l'aprovada en el transcurs del Claustre per 226 vots a favor, 8 en contra i 3 absències. Amb l'acord es canvia el nom i la composició d'aquest òrgan per tal d'assegurar la seua funcionalitat.

Els Estatuts vigents de la Universitat de València configuren com a òrgan màxim de representació dels seus alumnes l'Assemblea General d'Estudiants, formada fins ara per alumnes elegits en cada centre per l'Assemblea de Representants (AdR) i pels estudiants membres de la Junta de Govern. La dificultat d'aquest tipus d'eleccions,

Estudiants voten en una edició anterior del Claustre.

El Claustre aprova la reforma de l'Assemblea d'Estudiants

La iniciativa millorarà les relacions i el contacte entre les associacions d'estudiants de la Universitat

que els estudiants han qualificat de paral·lela, havia impedit la constitució de l'esmentada assemblea. La reforma presentada canvia el nom i, sobretot, la composició d'aquest òrgan. Així, s'ha

aprovat que el nom siga Assemblea General d'Estudiants Claustrals, configurada en dos òrgans: el plenari (format per tots els estudiants membres del Claustre) i el Consell d'Estudiants (que és l'òrgan executiu). La reforma assigna les competències que actualment té l'Assemblea General d'Estudiants tot repartint-les entre els dos nous òrgans. Així, la complexa elecció de representants prevista abans es canvia ara per a configurar la composició mitjançant els estudiants que tinguen la condició de membres del Claustre en representació de l'esmentat estudiantil.

Els universitaris han explicat que aquesta reforma és convenient i necessària, ja que en els quinze anys de vigència dels Estatuts mai no s'ha convocat l'Assemblea General d'Estudiants per la dificultat de constitució i convocatòria i no per falta de voluntat de fer-ho. A més, afirmen que la composició dels nous òrgans farà més fàcil la convocatòria i funcionament d'aquest òrgan, cosa que facilitarà la comunicació i les reunions entre totes les associacions d'estudiants.

D'altra banda, el rector Pedro Ruiz Torres va informar de la publicació de la darrera reforma dels Estatuts en el *DOGVI* el passat 1 de març, per la qual cosa la renovació total del Claustre es produirà en l'últim trimestre d'enguany i l'elecció a rector pel nou Claustre serà el primer trimestre de l'any que ve.

A més, un representant dels alumnes va denunciar la detenció de 32 persones de la Plataforma Salvem l'Horta. En concret, 21 d'aquests són estudiants de la Universitat de València i 7 són membres del Claustre. En aquest sentit, el rector ha assenyalat que aquest tema serà tractat per la pròxima Junta de Govern.

EXAMENS

Protesta a Geografia i Història

R. CASTELLO

Els estudiants de la Facultat de Geografia i Història han encetat una campanya de recollida de firmes per tal de paraitzar la supressió de la recuperació d'exàmens de les assignatures optatives del primer quadrimestre, prevista per a maig, i denunciar la manca d'informació del Deganat. En concret, els alumnes protesten perquè el Deganat de la Facultat ha retirat la convocatòria extraordinària que avançava la recuperació de les esmentades optatives en el mes de maig, en lloc de juny o setembre que és quan solen fer-se en les altres facultats, i sol·liciten que es mantinga per a enguany davant les dates en què es troben. A més, els estudiants es queixen que el Deganat "no ens ha informat de la retirada d'aquesta convocatòria, i quan ho han fet ha sigut molt tard". Els universitaris reconeixen que la convocatòria ha estat generalitzada des de fa anys i que molts d'ells no sabien ni tan sols que era una cosa extraordinària i pròpia d'aquesta facultat. A més, insisteixen que la precipitació amb què s'ha pres aquesta decisió "ens perjudica enormement, perquè molts estudiants solen matricular-se en funció d'aquesta convocatòria, ja que es fan a la idea que amb aquesta oportunitat es poden llevar assignatures del damunt i passar el segon quadrimestre més relaxats".

En un parell de dies els estudiants mobilitzats han arreglat més de 1.300 signatures —en una facultat amb 4.000 persones—, on s'arreglen les seues reivindicacions, i són optimistes.

Els alumnes han apuntat que l'equip directiu ha pres aquesta mesura perquè, "segons ens han dit, es plantegen problemes d'espai ja que falten aules per als exàmens", expliquen membres del BEA. Els estudiants emplacen aquest equip a mantindre la convocatòria d'enguany i a plantejar les seues raons per a l'any que ve.

DIT I FET

PROCÉS DE DESTIL·LACIÓ DE L'AUTÈNTICA AIGUA DE VALÈNCIA...

Dit i Fet 01

B EQUES

BEQUES DE L'INSTITUT VALENCIA D'ESTADÍSTICA

Les convoca: L'Institut Valencià d'Estadística.
Destinataris: Àrea d'Estadística: Matemàtiques, especialitat d'estadística i investigació operativa. Ciències i tècniques estadístiques. Àrea d'Econòmiques: Ciències econòmiques, especialitat d'anàlisi econòmica i economia quantitativa. Àrea d'Informàtica: Informàtica, enginyer en Informàtica.
Més informació: En el DOGV del 26/02/01.

22 MENSUALITATS DEBECA PER A ESTUDIS A MALTA

Les convoca: La Secretaria d'Estat per a la Cooperació Internacional i Iberoamèrica.
Objecte: Estudis de pregrau, postgrau o investigació, excloses Medicina, Cirurgia i Odontologia.
Destinataris: Titulats superiors i estudiants d'últim any de carrera amb un bon nivell d'anglès.
Termini: 30 de març.
Dotació: 180 LM postgrau, 150 LM pregrau, inscripció i borsa de viatge de 80.000 pessetes.
Més informació: www.uv.es/dise/BEQUES/dise.html

4 BEQUES PER A CURSOS DE PERFECCIONAMENT MUSICAL

Les convoca: La Secretaria d'Estat per a la Cooperació Internacional i per a Iberoamèrica.
Objecte: Cursos d'es-

tiu 2001 a Luxemburg.
Destinataris: Titulats superiors en àrees relacionades amb el curs sol·licitat i llicenciats en Dret o Econòmiques. S'exigeixen coneixements d'anglès o de francès.
Termini: 27 d'abril.
Dotació: Matrícula, allotjament, manutenció i 60.000 pessetes.
Més informació: Al DISE. <http://www.uv.es/dise/BEQUES/dise.html>
Telèfon: 96 386 40 40.

BEQUES D'ESTUDIS HISTORICS O CRITICS SOBRE LITERATURA ESPANYOLA

Les convoca: Premi Conde de Cartagena.
Objecte: Treballs d'investigació, històrics o crítics sobre literatura espanyola.
Destinataris: Titulats superiors universitaris amb estudis relacionats o estudiants d'últim any de carrera.
Dotació: 1.000.000 de pessetes.
Termini: 30 d'abril.
Més informació: Al telèfon 96 386 40 40.

PREMI FERTIBERIA A LA MILLOR TESI DOCTORAL EN TEMES AGRICOLS

Les convoca: Fertiberia en col·laboració amb el Col·legi Oficial d'Enginyers Agrònoms de Centre i Canàries.
Objecte: Tesi relacionada de manera directa amb la fertilització i el sòl, encara que també es valoraran els treballs relacionats amb l'activitat agrícola en general.
Destinataris: Per a

tesis doctorals presentades durant el curs acadèmic 1999/2000.
Dotació: 2.000.000 de pessetes. Possibilitat d'entregar dos accéssets amb una dotació econòmica de 150.000 pessetes.
Termini: 15 de maig.
Més informació: Al telèfon 91 586 62 00.

BEQUES REINA SOFIA PER A ESTUDIS UNIVERSITARIS

Les convoca: El Ministeri de Treball i Afers Socials.
Objecte: Realització d'estudis universitaris de primer i segon cicle, doctorats i postgraus.
Destinataris: Emigrants espanyols residents a l'estranger.
Dotació: 500.000 pessetes per a estudis i 700.000 per al tercer cicle i postgrau.
Termini: 15 de maig.
Més informació: <http://www.uv.es/dise/BEQUES/dise.html>.

BECA PREDOCTORAL FPI DEL PROJECTE BIODISPONIBILITAT

Beca FPI per a realitzar la tesi doctoral (BOE 22/01/01, pàg. 2.582).
Projecte: Biodisponibilitat. Mineral en fórmules per a lactants. Estimació mitjançant sistema *in vitro* amb cèl·lules Caco-2 i influència d'altres components.
Referència: ALG2000-1483.
Departament: Medicina Preventiva i Salut Pública, Bromatologia, Toxicologia i Medicina Legal. Àrea: Nutrició i Bromatologia.
Exigències: Llicenciats en Farmàcia,

Biològiques, Ciència i Tecnologia dels Aliments, d'acord amb els requisits de la convocatòria.
Més informació: Reyes.Barbera@uv.es

BECA SOBRE LEGISLACIÓ AGROALIMENTÀRIA

Convoquen: L'Institut Tecnològic Agroalimentari (AINIA), Fundació Universitat-Empresa i Universitat de València.
Objecte: Adquirir una elevada especialització en Dret Alimentari.
Destinataris: Llicenciats en Dret per la Universitat de València.
Dotació: Cada beca està dotada amb 120.000 pessetes i inclou totes les despeses.
Termini: 21 de març.
Més informació: 96 353 62 39.

1 BECA DE DOCUMENTALISTA I 1 D'INFORMÀTICA

Les convoca: Projecte Core. Taula de Solidaritat Malva-rosa.
Objecte: Realitzar base de dades i creació d'un centre de documentació. Sistematització del procediment administratiu-comptable i disseny pàgina web de la Taula.
Destinataris: Estudiants amb coneixements de biblioteconomia i documentació, d'informàtica i d'idiomes.
Termini: 16 de març.
Dotació: 40.000 pessetes mensuals cada beca.
Més informació: Envieu currículum a ACEFI. C/Actriu Amparo Guillem 19-4^a. 46011 València.

CURSOS

PROGRAMA DE PROMOCIÓ DEL VOLUNTARIAT UNIVERSITARI

Una proposta perquè els estudiants tinguen l'oportunitat de conèixer i entrar a espais de participació social i cultural.
Àrees de formació: Promoció de les dones, menors en situació de risc, discapacitats, atenció a malalts crònics i terminals, voluntariat cultural, voluntariat ambiental, racisme i immigrants, desenvolupament i cooperació internacional, persones d'edat avançada, problemes pel consum de drogues.
Organitza: Vicerectorat d'Estudiants-CADE.
Termini: De les 9 hores de l'1 de març a les 14 hores del 20 de març. En la web <http://www.uv.es/cade> o a la seu del CADE a Blasco Ibáñez.
Preu: Inscripció gratuïta.

45, de 9:00 a 13:00 hores, i 61 758 03 65, de 18:00 a 20:00 hores.

AVALUANT EL DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Organitza: Patronat Sud-Nord. Càtedra Unesco.
Duració: Dimarts 27 de març, 3 i 24 d'abril, 8 de maig. Dijous 29 de març, 5 i 26 d'abril, 3 i 10 de maig, de vesprada, de 16 a 19:30 hores.
Lloc: Aulari Al 7 a Burjassot.
Preu: 15.000 pessetes per a la comunitat universitària, 18.000 per a la resta.
Crèdits: 30 hores (3 crèdits).
Més informació: Al telèfon 96 398 30 46.

V ESCOLA NACIONAL DE MATERIALS MOLECULARS

Organitza: Departament de Química Física de la Universitat de València.
Duració: Del 2 al 10 de juny.
Límit d'admissió: 31 de març.
Crèdits: 4 (40 hores).
Preu: 12.000 pessetes.
Lloc: Centre d'Estudis de Peníscola. Av/Doctor Marcelino Roca, s/n. Peníscola.
Més informació: Al telèfon 96 398 31 54.

LA MEDITERRÀNIA: FRONTERA DE TRASICIO. EL CAMI CAP A UNA ECONOMIA OBERTA A LA DEMOCRÀCIA

Organitza: Patronat Sud-Nord de la Universitat de València.
Duració: Del 26 d'abril al 18 de maig. Dijous i divendres, de 12:30 a 15 hores.
Termini: Fins que resten places.
Preu: 10.000 pessetes per a la comunitat universitària i 12.000 per a la resta.
Lloc: Campus dels Tarongers. Aulari Nord. Aula 314.
Crèdits: 2 (20 hores).
Més informació: Al telèfon 96 398 30 46.

INTERPRETACIÓ BARROCA

Organitza: Patronat d'Activitats Musicals de la Universitat de València.
Duració: Del 16 al 21 d'abril. El dia 16, concert de professors. Del 17 al 21, cinc sessions individuals entre les 10 i les 14 hores i cinc sessions de conjunt de 17 a 20 hores.
Termini: 13 de març.
Crèdits: 3 (30 hores).
Preu: 18.000 pessetes per a la comunitat universitària (10.000 oients), 20.000 per al públic en general (12.000 oients).
Nombre d'assistents: Alumnes actius: 15 places.
Lloc: Per determinar.
Inscripcions: Carrer de la Nau, 2. Telèfon: 96 398 31 96.

CURS DE PLANTES MEDICINALS DEL PAIS VALENCIA

Curs de botànica, fitoquímica i terapèutica (moderna i tradicional), acompanyat d'excursions botàniques que permetran als alumnes reconèixer sobre el terreny les diverses espècies estudiades, així com les formes per a preservar la seua conservació en la flora valenciana.
Lloc: C/del Pintor Navarro Llorenç, 6-2.
Més informació: Telèfon: 608 561 359. Nom del professor: Sebastià Francisco Colomar Bauza.

TALLER D'ESCRITURA. MASSAMAGRELL 2001

Curs enfocat a fi de facilitar un major coneixement de les tècniques narratives i estimular l'interès per tal de formar futur/es escriptors/es. Es treballarà al voltant de dos eixos principals:
1. Iniciació a l'escriptura.
2. Introducció crítica a les grans obres.
Duració: Del 26 d'abril al 28 de juny. **Horari:** De 19:30 a 21 hores.
Termini: 25 de juny.
Preu: 1.050 pessetes.
Lloc: Centre Cultural de Massamagrell. Passeig Rei en Jaume, 4.
Més informació: 96 144 39 53.

CURS DE PIRACUISME

Organitza: Servei d'Educació Física i Esports.
Duració: 12, 13, 14 i 15 d'abril.
Termini: Fins que resten places.
Preu: 18.000 pessetes comunitat universitària i 19.000 la resta.
Inclou: Allotjament, pensió completa, curs teòric-pràctic, material, llicència federativa i diploma.
Lloc: Moraira.
Més informació: 96 398 32